

RAPORT DE ACTIVITATE 2010

Acest raport a fost elaborat în cadrul proiectului „Suport Consiliului de Presă din Moldova”, susținut financiar de Fundația Est-Europeană din resursele acordate de Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida/Asdi), Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei și Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin intermediul Fundației Eurasia. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Fundației Est-Europene, Fundației Eurasia, Sida/Asdi, DANIDA, USAID și/sau Guvernului American.

STRUCTURA:

1. Constituirea Consiliului de Presă din Republica Moldova
2. Selectarea membrilor Consiliului de Presă
3. Regulamente, coduri și strategii de activitate
4. Examinarea plângerilor consumatorilor de produse mass-media
în perioada ianuarie 2010 – ianuarie 2011
5. Alte activități statutare
6. Cooperare internă și internațională
7. Raport financiar ianuarie 2010 – ianuarie 2011

1. Constituirea Consiliului de Presă din Republica Moldova

Consiliul de Presă din Republica Moldova a fost fondat la 1 octombrie 2009 de șase asociații/instituții neguvernamentale: Asociația Presei Independente (API), Centrul pentru Jurnalism Independent, Comitetul pentru Libertatea Presei, Uniunea Jurnaliștilor din Moldova, Centrul de Resurse al Organizațiilor Neguvernamentale pentru Drepturile Omului din Moldova „CREDO” și Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”. Astfel, fondatorii și-au propus să consolideze structurile de autoreglementare a mass-media din Republica Moldova, prin crearea, după exemplul țărilor europene, a unui Consiliu de Presă ca structură națională care promovează jurnalismul responsabil și mediază conflictele dintre consumatori și instituțiile mass-media. Funcția de bază a Consiliului de Presă, stabilită în acordul de fondare¹, o reprezintă examinarea și soluționarea amiabilă a plângerilor care se referă la activitatea editorială a ziarelor și revistelor editate în Republica Moldova, cu acoperire națională, regională și locală, a agențiilor de știri, edițiilor web ale acestora, portalurilor informaționale. La fel, Consiliul de Presă elaborează recomandări de consolidare a standardelor profesionale în presa din Republica Moldova, elaborează propuneri de politici publice mass-media și desfășoară campanii de promovare a jurnalismului responsabil.

În perioada anterioară semnării Acordului de fondare a Consiliului de Presă, Asociația Presei Independente (API) a desfășurat, în cadrul unui proiect finanțat de Fundația Eurasia (actualmente Fundația Est-Europeană), o cercetare privind opiniile presei scrise despre eventuala creare a Consiliului de Presă în calitate de mecanism de autoreglementare². Astfel, la întrebările unui chestionar tematic au răspuns reprezentanți a 40 de ziare și reviste, inclusiv 5 proprietari de media, 15 editori/directori/redactori-șefi și 20 de reporteri de la instituții media de diferit profil și arie geografică de distribuție, editate atât în limba română, cât și în limba rusă. Rezultatele studiului au indicat, printre altele, la faptul că editorii și jurnaliștii recunosc necesitatea înființării unor mecanisme de autoreglementare credibile și salută ideea înființării unui Consiliu de Presă după modelul multor țări din Europa, în calitate de curte de mediere a potențialelor conflicte cu consumatorii de presă care ar viza respectarea deontologiei jurnalistice. În același timp, unii dintre cei chestionați și-au manifestat scepticismul față de inițiativa de creare a Consiliului de Presă, invocând mai multe motive, inclusiv situația economică precară a publicațiilor; dominarea mass-media de către generația vârstnică, care este critică și reticentă față de noua generație de jurnaliști; lipsa solidarității jurnaliștilor; diferențele prea mari între politicile editoriale ale publicațiilor; lipsa unor candidați demni să fie membri ai viitorului Consiliu de Presă etc. În aceeași perioadă, s-a desfășurat un amplu proces de consultări cu editorii și jurnaliștii privind necesitatea și utilitatea unui Consiliu de Presă la nivel național, în cadrul unor „mese rotunde” cu elemente de dezbateri publice sub genericul „Libertate și responsabilitate: consolidarea standardelor profesionale în jurnalism” care au avut loc în orașele Bălți, Orhei, Comrat și Chișinău. Au avut loc și consultări, la diferit nivel, cu reprezentanți ai societății civile, inclusiv ai asociațiilor obștești active în domeniile mass-media și drepturile omului, cu avocați parlamentari și reprezentanți ai Comisiei parlamentare pentru mass-media. Inițiativa de creare a Consiliului de Presă din Republica Moldova a fost prezentată la ședințele Consiliului Național al ONG-urilor și a Consiliului Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte Coaliția-2009. Majoritatea participanților la consultări/dezbateri au salutat inițiativa înființării unui Consiliu de Presă, considerând că această formă de autoreglementare ar spori credibilitatea mass-media și ar putea contribui la îmbunătățirea standardelor de calitate pe piețele de desfacere mass-media. De asemenea, API a desfășurat o campanie de informare și advocacy în mass-media pentru crearea Consiliului de Presă, sub genericul „Informația este un produs ca oricare altul. Cere-le jurnaliștilor informații de calitate!”, fiind publicate articole, spoturi video și audio³ care au stimulat cetățenii să mediteze la tema responsabilității mass-media.

¹ http://consiliuldepresa.md/fileadmin/fisiere/documente/ACORD_FONDARE_CONSILIUL_DE_PRESA.pdf

² http://consiliuldepresa.md/fileadmin/fisiere/documente/Studiu_Consiliu_de_Presa_final.pdf

³ <http://consiliuldepresa.md/ro/advocacy.html>

2. Selectarea membrilor Consiliului de Presă

Consiliul de Presă este o structură reprezentativă, formată din 9 membri, inclusiv 4 membri care reprezintă mediul jurnalistic (dintre care 2 membri reprezintă publicațiile regionale, inclusiv unul – publicațiile din autonomia teritorial-administrativă Gagauz Yeri), iar 5 membri ai Consiliului reprezintă mediul consumatorilor de media. Procesul de desemnare a membrilor Consiliului este reglementat de Regulamentul de selectare a membrilor Consiliului de Presă⁴. În conformitate cu acest Regulament, a fost anunțat concursul public și constituită Comisia de selectare, din componența căreia au făcut parte:

- un reprezentant din partea fondatorilor Consiliului de Presă (Liliana Vițu-Eșanu);
- doi reprezentanți din partea Consiliului Național al ONG-urilor (Antonița Fonari și Sergiu Neicovcen);
- un reprezentant din partea Centrului pentru Drepturile Omului (Sorina Susanu)
- un reprezentant din partea Comisiei parlamentare cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media (Corina Fusu).

Pentru calitatea de membru al Consiliului de Presă au fost depuse 21 de cereri, după cum urmează:

- din partea instituțiilor mass-media –
 1. Octombrița Onofrei, recomandată de redacția ziarului “Florile Dalbe”;
 2. Victor Cobășneanu, recomandat de redacția ziarului “Cuvântul” (Rezina);
 3. Dmitri Kalak, recomandat de redacția ziarului “Ekonomiceskoe obozrenie – Logos press”;
 4. Alina Guțu-Matei, recomandată de redacția ziarului “Jurnal de Chișinău”;
 5. Ludmila Andronic, recomandată de redacția revistei “Business class”;
 6. Liubov Casâm, recomandată de redacția ziarului “Aiin Aciik” (Ceadâr-Lunga);
 7. Oleg Hitalski, recomandat de redacția ziarului „SP”, Bălți;
 8. Natalia Cebotari, recomandată de redacția ziarului „Znamea” (Ceadâr-Lunga)
 9. Tudor Darie, recomandat de New Media Grup SRL;
 10. Nicolae Misail, recomandat de redacțiile ziarelor „Business info” (Cimișlia) și “Cuvântul” (Rezina);
 11. Doina Costin, recomandată de Centrul pentru Jurnalism Independent.
- din partea consumatorilor de produse mass-media –
 1. Maia Laguta, recomandată de ONG “Salvgardare”;
 2. Ana Curcudel, recomandată de reprezentanți ai ONG-urilor pentru persoanele cu dizabilități;
 3. Loretta Handrabura, recomandată de un grup de consilieri în Consiliul municipal Chișinău;
 4. Daniela Terzi-Bărbăroșie, recomandată de Centrul pentru Parteneriat în Dezvoltare;
 5. Ecaterina Stratan, recomandată de Partidul Politic “Alianța Moldova Noastră”;
 6. Ion Manole, recomandat de Asociația “Promo-Lex”;
 7. Victoria Bernic, recomandată de ONG “Pro-Femeia” (Ungheni);
 8. Georgeta Stepanov, recomandată de Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării a USM;
 9. Galina Precup, recomandată de un grup de cetățeni;
 10. Eugenia Tofan, recomandată de Academia de Științe a Moldovei.

La 18 decembrie 2009, Comisia de selectare a desemnat următoarea componență a Consiliului de Presă pentru perioada 2010-2011:

- din partea instituțiilor mass-media –
 1. Dmitri Kalak
 2. Ludmila Andronic
 3. Liubov Casâm
 4. Oleg Hitalski
- din partea consumatorilor de produse mass-media –
 1. Georgeta Stepanov
 2. Daniela Terzi-Bărbăroșie
 3. Loretta Handrabura
 4. Ion Manole
 5. Ana Curcudel

Prima ședință a Consiliului de Presă din Republica Moldova a avut loc la 22 ianuarie 2010. În cadrul acestei ședințe, în funcția de președinte al Consiliului a fost aleasă doamna Ludmila Andronic.

⁴ http://consiliuldepresa.md/fileadmin/fisiere/documente/REGULAMENT_SELECTARE_CONSILIUL_DE_PRESA.pdf

3. Regulamente, coduri și strategii de activitate

Activitatea Consiliului de Presă din Republica Moldova se bazează pe regulamentele interne, aprobate de fondatori, inclusiv:

- Regulamentul de activitate a Consiliului de Presă⁵
- Regulamentul de selectare a membrilor Consiliului de Presă.

Examinarea plângerilor consumatorilor de produse mass-media are loc prin prisma bunelor practici jurnalistice, prevăzute în documentele naționale și internaționale care stabilesc principii și norme etice și de conduită profesională pentru mass-media, inclusiv în Codul principiilor de etică profesională (Codul deontologic) al jurnalistului din Republica Moldova⁶, precum și a cadrului legislativ național, convențiilor și tratatelor internaționale care vizează activitatea jurnalistică. În unele cazuri, Consiliul de Presă solicită asistența unui jurist, specializat în domeniul mass-media, pentru studierea aspectelor legislative invocate de petiționari și/sau instituțiile mass-media.

După primul an de activitate, Consiliul de Presă a elaborat Strategia de activitate pentru perioada 2011-2012 (*anexa nr. 1*), care include patru priorități:

- actualizarea Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova;
- sporirea vizibilității Consiliului de Presă;
- extinderea domeniilor de autoreglementare;
- asigurarea durabilității Consiliului de Presă.

Strategia de activitate conține și un plan de acțiuni pentru realizarea priorităților Consiliului de Presă pentru următorii doi ani. Documentul va putea fi modificat și adaptat în cursul implementării.

În conformitate cu prevederile Regulamentului de activitate a Consiliului de Presă (articolul 6), Consiliul de Presă a participat la elaborarea redacției noi a Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova (*anexa nr. 2*), precum și în procesul de consultări și dezbateri publice a Codului.

⁵ http://consiliuldepresa.md/fileadmin/fisiere/documente/REGULAMENT_ACTIVITATE_CONSILIUL_DE_PRESA.pdf

⁶ http://consiliuldepresa.md/fileadmin/fisiere/documente/CODUL_PRINCIPIILOR_ETICA_PROFESIONALA.pdf

4. Examinarea plângerilor consumatorilor de produse mass-media în perioada ianuarie 2010 – ianuarie 2011

În perioada ianuarie 2010 – ianuarie 2011, Consiliul de Presă din Republica Moldova a examinat 10 plângeri din partea consumatorilor de produse mass-media.

#1. New Media Grup versus Jurnal Trust Media

Descriere. Compania New Media Grup SRL, proprietară a site-urilor de știri www.unimedia.md și www.vesti.md, a solicitat Consiliului de Presă să examineze cazurile de preluare neautorizată a conținutului știrilor sale de către site-urile www.jurnal.md și www.jurnaltv.md.

Soluție. Urmare a sesizării Consiliului de Presă, Jurnal Trust Media a desfășurat o anchetă internă care a confirmat preluarea neautorizată a două știri de pe www.vesti.md și plasarea acestora pe versiunea în limba rusă a portalului www.jurnal.md. Jurnal Trust Media a informat Consiliul de Presă că persoanele vinovate au fost pedepsite administrativ.

#2. Biroul UNICEF versus PRO TV Chișinău

Descriere. Biroul UNICEF din Moldova a solicitat Consiliului de Presă să intervină în cazul mediatizării la postul de televiziune PRO TV Chișinău a abuzului asupra unei fete de 13 ani din Sângerei, obligată de mama ei vitregă să stea cu genunchii într-un lighean cu porumb. Consiliul de Presă a examinat reportajele plasate pe site-ul www.protv.md și a constatat că, prin publicarea acestor reportaje, au fost aduse atingeri dreptului copilului aflat într-o situație jenantă la protecția identității.

Soluție. Consiliul de Presă a expediat un demers companiei „Mediapro”, prin care a solicitat aplicarea măsurilor de protecție a drepturilor copilului în reportajele plasate pe site-ul www.protv.md. Urmare a scrisorii, unul din cele două reportaje despre cazul respectiv a fost șters de pe site.

#3. Maxim Pulber versus AIS „Moldpres”

Descriere. Reporterul Agenției Informaționale de Stat „Moldpres” Maxim Pulber a semnalat Consiliului de Presă „cazurile de cenzură impuse reporterilor agenției” (citată din plângere). Reclamantul a exemplificat printr-o știre scrisă de el după ședința din 11 mai 2010 a Consiliului Superior al Magistraturii, cu participarea președintelui interimar al R. Moldova, dlui Mihai Ghimpu, care nu a fost inclusă în fluxul de știri al agenției, deoarece autorul a refuzat să o redacteze după cum i-a cerut redactorul responsabil.

Soluție. Grupul de lucru al Consiliului de Presă a examinat plângerea, discutând cu reclamantul și cu reprezentanții AIS „Moldpres”. Deoarece nu a putut fi identificată o soluție de compromis în acest caz, plângerea a fost examinată la ședința publică a Consiliului de Presă care a avut loc la 1 iulie 2010. Consiliul de Presă a constatat că, în acest caz, redactorii responsabili ai AIS „Moldpres” nu au încălcat prevederile codurilor de etică și deontologie profesională care interzic expres orice manifestare a cenzurii în mass-media. În același timp, Consiliul de Presă a solicitat AIS „Moldpres” să completeze regulamentul intern al Agenției cu prevederi clare privind principiile politicii editoriale ale instituției și cu garanții că la AIS „Moldpres” nu se aplică cenzura, adică denaturarea nejustificată a materialelor jurnalistice sau interzicerea nejustificată de a răspândi anumite informații.

#4. Agrepina Gudumac versus „Curier Căușeni”

Descriere. Doamna Agrepina Gudumac, consilier în Consiliul orașenesc Căușeni, a adresat Consiliului de Presă o plângere, în care a semnalat „înjosirea demnității consilierilor orașenești” (citată din plângerea depusă de A. Gudumac) în unele pasaje din articolul „La Căușeni muzica pentru petrecerea de casă nouă o comandă conjunctura politică”, publicat în nr. 25 din 7 mai 2010 al ziarului „Curier Căușeni”. Reclamanta a contestat următoarea propoziție din acest articol: „Toate argumentele contra expuse de consilieri pot fi într-un fel justificate, nu și o atitudine de tipul căcărezii de iepure: nici nu pute, nici nu te murdărește, adică un nihilism cras, fără careva propuneri consecvente și acceptabile de toată lumea”.

Soluție. După examinarea plângerii de către Grupul de lucru al Consiliului de Presă, nu a putut fi identificată o soluție de compromis în acest caz, astfel plângerea a fost examinată la ședința publică a Consiliului de Presă care a avut loc la 1 iulie 2010. Consiliul de Presă a constatat că, în fraza contestată de reclamantă, autoarea articolului a exprimat o judecată de valoare în legătură cu examinarea în Consiliul orașenesc a unei chestiuni din viața orașului, bazată pe un fapt, și anume pe refuzul unora dintre consilierii orașenești de a aproba eliberarea certificatelor de urbanism pentru unele construcții. De asemenea, Consiliul de Presă a reținut că autoarea și-a exprimat opinia critică fără să indice numele acestor consilieri, utilizând în raport cu aceștia o expresie improprie limbajului îngrijit.

În decizia adoptată pe marginea acestei plângeri, Consiliul de Presă a constatat că autoarea articolului „La Căușeni muzica pentru petrecerea de casă nouă o comandă conjunctura politică”, publicat în nr. 25 din 7 mai 2010 al ziarului „Curier Căușeni”, nu a încălcat prevederile normelor deontologice și a codurilor de etică jurnalistică. În același timp, Consiliul de Presă a recomandat ziarului „Curier Căușeni” să respecte bunele practici jurnalistice care presupun prezentarea informațiilor într-un limbaj îngrijit, fără utilizarea cuvintelor și a expresiilor licențioase sau defectuoase.

#5. Maria Moțpan versus „Deșteptarea”

Descriere. Doamna Maria Moțpan, femeie de afaceri din Nisporeni, a depus o plângere la Consiliul de Presă, în care a reclamat defăimarea familiei sale și încălcarea prezumției nevinovăției de către ziarul „Deșteptarea” în unele expresii utilizate în articolul „Ion Moțpan a mai pierdut o judecată”, publicat la 16 iulie 2010 (articolul relatează despre un proces de judecată, iar autorul articolului a utilizat în raport cu familia Moțpan expresii de genul „escroci” și „pungași înveterați”, fără să li se ofere dreptul la replică și la expunerea poziției față de învinuirile care li se aduc).

Soluție. În procesul de mediere a acestui conflict, Grupul de lucru al Consiliului de Presă a purtat discuții cu reclamanta și cu directorul ziarului „Deșteptarea”, pornind de la prevederea legală că orice persoană este considerată nevinovată până la pronunțarea în justiție a vinovăției printr-o sentință definitivă și irevocabilă. De asemenea, membrii Consiliului de Presă au reconfirmat că este inadmisibil ca materialele jurnalistice să eticheteze oamenii, atribuindu-le calificative penale sau de altă natură jignitoare; la fel, jurnalistul nu trebuie să insereze, în știri, propriile opinii și judecăți de valoare, ci să se bazeze pe declarații și opinii ale altor persoane. Publicarea opiniei/poziției persoanei acuzate și oferirea dreptului la replică sunt elemente fundamentale ale jurnalismului onest și etic. Pornind de la aceste norme deontologice, Consiliul de Presă a identificat o soluție amiabilă a acestui conflict, care a fost acceptată de ambele părți. Astfel, ziarul și-a asumat angajamentul să publice opinia familiei Moțpan în legătură cu învinuirile care i se aduc, la rubrica „Dreptul la replică”, într-un text cu o suprafață egală cu textul articolului „Ion Moțpan a mai pierdut o judecată”. De asemenea, în situația în care nu există o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă care ar confirma aceste învinuiri grave, redacția s-a angajat să retracteze expresiile „escroc” și „pungaș înveterat”, utilizate în raport cu familia Moțpan.

#6. Sandrilliona SA versus „Evenimentul Zilei”

Descriere. Domnul Franck Arif, fondatorul companiei Sandrilliona SA, producătoare a înghețatei „Sandra”, a depus o plângere la Consiliul de Presă, prin care a solicitat dezmințirea afirmațiilor făcute în articolul „SOS! Cvasul și înghețata de proastă calitate, vândute în condiții insalubre”, publicat în ziarul „Evenimentul Zilei” nr. 27-28 din 6 august 2010. Articolul reclamat conținea informații și date privind controalele calității cvasului vândut la gheretele ambulante din mun. Chișinău. În același timp, imaginea alăturată articolului și titlul acestuia indica că este de proastă calitate nu doar cvasul, ci și înghețata, iar în imagine a apărut o gheretă cu inscripția „Sandra” pe ea.

Soluție. În rezultatul medierii acestui conflict, ziarul „Evenimentul Zilei” a recunoscut că în articolul „SOS! Cvasul și înghețata de proastă calitate, vândute în condiții insalubre” s-a strecurat o greșeală tehnică, și-a cerut scuze și a publicat o precizare în care a anunțat că textul nu se referă la întreprinderea și înghețata produsă de Sandrilliona SA.

#7. Eugen Luchianiuc versus „Ziarul de Gardă”

Descriere. Bloggerul Eugen Luchianiuc a depus o plângere la Consiliul de Presă, prin care a reclamat că „Ziarul de Gardă” a preluat neautorizat o fotografie de pe blogul său și a publicat-o pe pagina electronică a ziarului, fără să indice sursa.

Soluție. Pentru justificarea poziției sale în acest caz, Consiliul de Presă a solicitat o expertiză juridică, prin prisma legislației privind dreptul de autor și drepturile conexe. Expertiza a confirmat probabilitatea preluării neautorizate a imaginii în cauză. În rezultatul medierii acestui conflict, „Ziarul de Gardă” a admis că a utilizat neautorizat imaginea de pe blog și a publicat, conform solicitării reclamantului în calitate de acțiune reparatorie, o machetă publicitară a blogului lui Eugen Luchianiuc.

#8. Centrul Analitic Independent Expert Grup versus „Moldova Suverană”

Descriere. Domnul Valeriu Prohnițchi, director executiv al Centrului Analitic Independent Expert-Grup, a solicitat Consiliului de Presă medierea conflictului iscat după publicarea în ziarul „Moldova Suverană” a articolelor „Expert-Grup taxează eșecurile AIE” (17 decembrie 2010) și „Centrul Analitic Independent Expert-Grup se teme de Filat pentru că a spus o jumătate de adevăr” (22 decembrie 2010). Reclamantul susține că, în primul articol (despre lansarea studiului elaborat de Expert-Grup „Priorități de guvernare: viitorul pe care nu trebuie să-l ratăm”), autorilor li s-au atribuit afirmații pe care aceștia nu le-au făcut; iar în cel de-al doilea articol, publicat de „Moldova Suverană” ca reacție la solicitarea dezmințirii, se conțin afirmații care aduc prejudicii de imagine Centrului Expert-Grup.

Soluție. Conform prevederilor Regulamentului de activitate a Consiliului de Presă în partea care ține de procesul de examinare a plângerilor, Consiliul de Presă a expediat o scrisoare în adresa redacției ziarului

„Moldova Suverană”, prin care redactorul-șef a fost anunțat despre esența plângerii și începerea procesului de mediere a conflictului pentru a găsi o soluție amiabilă, împreună cu părțile implicate. Ca reacție la această scrisoare, „Moldova Suverană” a publicat, la 29 decembrie 2010, un articol intitulat „Fantomele democrației prost înțeleasă”, prin care a lăsat să se înțeleagă că ziarul nu recunoaște autoritatea Consiliului de Presă, nu își dorește medierea acestui conflict și nu recunoaște că a încălcat normele deontologice jurnalistice. În ședința publică din 20 ianuarie 2011, membrii Consiliului de Presă au luat act de poziția ziarului „Moldova Suverană” în acest caz. În același timp, Consiliul de Presă a hotărât să examineze corespunderea celor două articole reclamate de Expert-Grup prevederilor Codului deontologic al jurnalistului. În decizia adoptată, Consiliul de Presă a constatat că autorul articolului „Expert-Grup taxează eșecurile AIE”, publicat în ziarul „Moldova Suverană” din 17 decembrie 2010, a încălcat bunele practici ale jurnalismului responsabil și prevederile Codului principiilor de etică profesională (Codul deontologic) al jurnalistului din Republica Moldova, deoarece nu a făcut o distincție clară între afirmațiile experților V. Prohnițchi și A. Oprunenco din studiul „Priorități pentru guvernare: un viitor pe care nu trebuie să-l ratăm” și propriile opinii, atribuite tendențios experților. De asemenea, în articolul „Centrul Analitic Independent Expert-Grup se teme de Filat pentru că a spus o jumătate de adevăr”, publicat în ziarul „Moldova Suverană” din 22 decembrie 2010, autorul a utilizat declarații de fapte fără suport probant, iar expresiile hiperbolizate, utilizate pentru exprimarea judecăților de valoare ale autorului demonstrează intenția de a discredita Centrul Expert-Grup și experții acestei organizații. Consiliul de Presă a recomandat ziarului „Moldova Suverană” să restabilească reputația Centrului „Expert-Grup” și a experților acestuia, prin publicarea replicii, a dezmințirii care rectifică informațiile interpretate eronat și exprimarea scuzelor față de cei vizați.

Notă: la 25 ianuarie 2011, „Moldova Suverană” a publicat articolul „Consiliul de Presă sau Secția de Presă a CC al PCUS?”, în care autorul lasă să se înțeleagă că ziarul „Moldova Suverană” nu recunoaște principiile Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova.

#9. Plângere privind încălcarea principiului etic de protejare a victimelor

Descriere. Redacția „Ziarului de Gardă” și avocatul Valeriu Pleșca au sesizat Consiliul de Presă privind „încălcarea principiului etic de protejare a victimelor de către unele instituții mass-media”. Plângerea se referă la dezvăluirea identității unui martor într-un proces de judecată care a avut loc la 10 ianuarie 2011, în condițiile în care martorul a solicitat anonimul. Ca exemple de dezvăluire a identității martorului au fost aduse știrile difuzate de postul de televiziune Prime (10 ianuarie 2011) și Agenția de Presă Info-Prim Neo (11 ianuarie 2011).

Soluție. Consiliul de Presă a examinat această plângere în ședința publică din 20 ianuarie 2011, constatând că ședința de judecată din 10 ianuarie 2011 într-un dosar de rezonanță maximă, legat de violențele din aprilie 2009, a fost una publică și nu a existat o interdicție judecătorească de a filma și/sau a face notițe. În aceste condiții, Consiliul de Presă a ajuns la concluzia că instituțiile mass-media nu pot fi învinuite de încălcarea bunelor practici ale jurnalismului responsabil și a prevederilor Codului principiilor de etică profesională (Codul deontologic) al jurnalistului din Republica Moldova care indică, în unele cazuri, asigurarea protecției victimelor și a surselor care solicită protecție. Totodată, Consiliul de Presă a difuzat un comunicat în care se menționează că protecția identității martorilor care solicită anonimul în procesele de judecată reprezintă o obligație a judecătorilor și avocaților. În același timp, Consiliul de Presă a făcut un apel către instituțiile mass-media să-și asume responsabilități de natură etică față de martorii care au fost victime ale unor abuzuri, asigurându-le anonimul în cazul în care acesta a fost solicitat clar, evitând prezentarea detaliilor care ar putea duce la identificarea acestora sau care le-ar putea provoca suferințe de ordin psihologic.

#10. Autosesizare în cazul plasării imaginilor suidare pe www.jurnal.md

Descriere. Consiliul de Presă s-a autosesizat pe cazul difuzării, la 19 ianuarie 2011, de către portalul www.jurnal.md, a informației „ATENȚIE! IMAGINI ȘOCANTE: Un politician și-a zburat creierii în direct”, însoțită de înregistrarea video detaliată a sinuciderii unei persoane.

Soluție. În ședința publică din 20 ianuarie 2011, Consiliul de Presă a constatat că, prin plasarea imaginilor video care prezintă detaliat un act de sinucidere au fost încălcate bunele practici ale jurnalismului responsabil și prevederile deontologice care nu permit difuzarea detaliilor morbide ale crimelor, accidentelor și catastrofelor naturale sau a detaliilor privind tehnicile suidare. Consiliul de Presă a cerut instituțiilor mass-media să nu admită publicarea unor asemenea imagini și informații detaliate care pot influența integritatea psihologică a consumatorilor, în special a copiilor și tinerilor.

În timpul examinării acestei plângeri în ședința Consiliului de Presă, care a fost transmisă on-line, portalul www.jurnal.md a șters imaginile video care însoțeau știrea „ATENȚIE! IMAGINI ȘOCANTE: Un politician și-a zburat creierii în direct”, înlocuindu-le cu specificarea: „Update: În legătură cu sesizarea Consiliului de Presă din Republica Moldova, imaginile video au fost scoase de pe site”.

Notă, În anul 2010, Secretariatul Consiliul de Presă a oferit consultații consumatorilor de produse mass-media în alte circa 30 de solicitări care au vizat activitatea Consiliului de Presă și a instituțiilor mass-media în general.

5. Alte activități statutare

În conformitate cu Regulamentul de activitate a Consiliului de Presă, care stabilește inclusiv funcția de elaborare a recomandărilor de consolidare a standardelor profesionale în presa din Republica Moldova, Consiliul de Presă a participat la elaborarea redacției noi a Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova, în cadrul Programului Comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „Programul privind Susținerea Democrației în Moldova”. Reprezentanța din R. Moldova a Consiliului Europei în comun cu Consiliul de Presă au desfășurat mese rotunde de consultări cu jurnaliști, experți mass-media, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale, alte persoane interesate privind elaborarea unei redacții noi a Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova. Asemenea evenimente au avut loc în orașele Chișinău, Bălți și Comrat. După consultări, un grup de experți, inclusiv reprezentanți ai Consiliului de Presă, au elaborat redacția nouă a Codului deontologic care a fost expediată tuturor redacțiilor din Republica Moldova pentru studiere și semnare. La 3 mai 2011, în Ziua Mondială a Libertății Presei, Consiliul Europei va organiza, la Chișinău, un eveniment public, în cadrul căruia instituțiile mass-media din Republica Moldova urmează să-și asume oficial redacția nouă a Codului deontologic al jurnalistului.

În primul an de activitate, Consiliul de Presă a întreprins și alte activități în scopul consolidării standardelor profesionale și a jurnalismului responsabil. Astfel, membrii Consiliului de Presă s-au autosesizat privind cazurile de nerespectare a drepturilor de autor și a plagiatului în activitatea jurnalistică. Într-un apel către instituțiile mass-media din Republica Moldova⁷, Consiliul de Presă a recomandat utilizarea bunelor practici din alte țări democratice, membre ale Uniunii Europene, care permit preluarea gratuită a unor materiale de presă în limita maximă de 500 de semne, dar fără a depăși jumătate din articolul sau știrea în cauză, citând obligatoriu sursa și autorul informației și indicându-se linkul direct la sursă. Pentru anul 2011, Consiliul de Presă își propune elaborarea și dezbateră în mediul jurnalistic a unor recomandări naționale în acest sens.

În rezultatul sesizărilor din partea consumatorilor de produse mass-media privind difuzarea de către unele instituții mass-media a mesajelor cu caracter defăimător transmise de persoane necunoscute prin sms în timpul emisiunilor în direct la posturile de televiziune sau prin comentarii pe portalurile informaționale și pe paginile web ale instituțiilor mass-media, Consiliului de Presă a adresat un apel către instituțiile de presă scrisă, audiovizuală, precum și portalurile informaționale să ia măsuri suplimentare pentru moderarea mesajelor (sms și comentarii la articolele de pe site-uri) care conțin atac direct la persoană, declarații xenofobe, limbaj licențios, alte texte cu caracter discriminator și defăimător⁸.

În perioada de raport, Consiliul de Presă a desfășurat mese rotunde de promovare a jurnalismului responsabil, cu genericul „Deontologia profesională și bunele practici jurnalistice”, în localitățile Soroca, Bălți și Cimișlia. La discuțiile care au avut în incintele bibliotecilor publice din orașe, au participat jurnaliști, reprezentanți ai intelectualității, funcționari, cetățeni. În anul 2011, Consiliul de Presă va desfășura activități de acest fel și în alte orașe ale republicii.

Secretariatul Consiliului de Presă a desfășurat unele activități de promovare a Consiliului ca structură de autoreglementare jurnalistică. Astfel, la sugestia Secretariatului, Consiliul de Administrare al Asociației Presei Independente (API) a obligat membrii asociației să plaseze gratuit, o dată pe lună, macheta promoțională a Consiliului de Presă, prin care cetățenii care au probleme cu presa sunt îndemnați să apeleze la Consiliul de Presă din Republica Moldova. De asemenea, urmare a discuțiilor cu administrația Instituției Publice Naționale a Audiovizualului „Compania Teleradio-Moldova”, spotul video de promovare a Consiliului de Presă este difuzat gratuit la televiziunea publică. În scopul promovării Consiliului de Presă, membri și reprezentanți ai Consiliului au purtat discuții cu jurnaliști, studenți la facultățile de jurnalism și consumatori de produse mass-media. La solicitarea unui grup de blogeri, președinta Consiliului de Presă a participat la o discuție tematică cu aceștia, care a fost transmisă on-line.

⁷ http://consiliuldepresa.md/ro/stiri/detalii-stire/articol/apelul_consiliului_de_presa_catre_jurnalisti_si_institutiile_mass_media//nb/1.html

⁸ <http://consiliuldepresa.md/ro/stiri/detalii-stire/articol/apel-catre-institutiile-mass-media-din-republica-moldova//nb/1.html>

6. Cooperare internă și internațională

Consiliul de Presă este deschis colaborării cu toate instituțiile/organizațiile/persoanele interesate de autoreglementarea jurnalistică și promovarea responsabilității mass-media în fața consumatorilor de informații. În primul an de activitate, Consiliul de Presă a răspuns tuturor solicitărilor de colaborare din țară și de peste hotare. În Republica Moldova, Consiliul de Presă colaborează activ cu organizațiile neguvernamentale din domeniul mass-media, interesate în consolidarea eticii jurnalistice, precum și cu alte structuri ale statului și societății civile.

Președinta și secretarul Consiliului de Presă au fost incluși în consiliul de coordonare al proiectului comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „Programul privind Susținerea Democrației în Moldova” care include activități de susținere a dezvoltării democratice a Republicii Moldova în diferite domenii.

La solicitarea Consiliului de Presă din R. Moldova, Consiliul Europei a finanțat vizita de studiu a membrilor Consiliului de Presă în Estonia, care a avut loc în perioada 12-16 septembrie 2010. În cadrul acestei vizite, membrii Consiliului de Presă din Moldova au studiat experiența și practicile de examinare a plângerilor consumatorilor de produse mass-media de către Consiliul de Presă din Estonia. Vizita a pus temelia colaborării dintre cele două consilii de presă, care urmează să fie consolidată și diversificată.

La prima ședință a Consiliului de Presă din Republica Moldova a fost adoptată hotărârea privind aderarea la Alianța Europeană a Consiliilor de Presă Independente (AIPCE), care reprezintă o rețea voluntară a consiliilor de presă și a altor structuri de autoreglementare a mass-media din 32 de țări ale lumii. AIPCE a invitat reprezentanți ai Consiliului de Presă din Moldova la cea de-a 12-ea întrunire anuală a AIPCE, care a avut loc în perioada 4-5 noiembrie 2010 în Amsterdam (Olanda). Programului Comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „Programul privind Susținerea Democrației în Moldova” a finanțat participarea a doi reprezentanți ai Consiliului de Presă din Republica Moldova la această întrunire: președinta Consiliului Ludmila Andronic și secretarul Consiliului Petru Macovei.

În a doua jumătate a anului 2011, și-ar putea începe activitatea o rețea regională de autoreglementare jurnalistică, din care urmează să facă parte consiliile de presă din Armenia, Azerbaijan, Georgia, Moldova, Rusia și Ucraina. În cadrul acestei rețele, consiliile de presă din aceste țări vor face schimb de experiență, își vor consolida cunoștințele și abilitățile practice de mediere a situațiilor de conflict între mass-media și consumatorii de informații etc.

7. Raport financiar ianuarie 2010 – ianuarie 2011

În perioada ianuarie 2010 – ianuarie 2011, Secretariatul Consiliului de Presă a administrat proiectul „Suport Consiliului de Presă din Moldova”, finanțat de Fundația Est-Europeană din resursele acordate de Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida/Asdi), Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei și Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin intermediul Fundației Eurasia. Bugetul total al proiectului a constituit **\$15,334.00** care au fost cheltuiți după cum urmează:

Salarii pentru personalul proiectului (director, asistent, web-designer, contabil), timp de 7 luni	\$5,467.00
Onorarii experți (jurist, redactor, traducător)	\$3,708.67
Organizarea și desfășurarea ședințelor Consiliului de Presă	\$916.90
Mese rotunde de promovare a jurnalismului responsabil (Soroca, Bălți, Cimișlia)	\$1,183.45
Cheltuieli de training	\$714.90
Elaborarea stilului de firmă al Consiliului de Presă	\$834.04
Cheltuieli administrative	\$2,277.69
Alte cheltuieli	\$231.35